

Schoolondersteuningsprofiel (SOP)

Carmelcollege Emmen (00PF00)

2022-2023

Carmelcollege Emmen
Wendeling 59
7824 TB Emmen

Inhoudsopgave

- 1** Inleiding
- 2** Onze school & passend onderwijs
 - 2.1 Algemene gegevens
 - 2.2 Visie
 - 2.3 Onderwijs en ondersteuning
 - 2.4 Inspectiebeoordeling
- 3** Ondersteuningsmogelijkheden van onze school
 - 3.1 Deskundigheid
 - 3.2 Voorzieningen
 - 3.3 Onderwijsaanbod
 - 3.4 Methoden
 - 3.5 Fysieke ruimten
 - 3.6 Protocollen
 - 3.7 Leerkrachtvaardigheden
- 4** Organisatie van de ondersteuning
 - 4.1 Ondersteuningsroute binnen de school
 - 4.2 Samenwerking met kern- en ketenpartners
- 5** Planvorming en cyclisch werken
 - 5.1 Schoolondersteuningsprofiel (SOP)
 - 5.2 Ontwikkelingsperspectiefplannen (OPP)
- 6** Bijlagen

1. Inleiding

Passend onderwijs

Alle leerlingen verdienen een passende plek in het onderwijs. Zij hebben recht op onderwijs dat hen uitdaagt en rekening houdt met hun behoeften. Leerlingen gaan, als het kan, naar het regulier onderwijs. Soms is er speciaal onderwijs nodig voor leerlingen die dáár het best op hun plek zijn. Zo worden ze zo goed mogelijk voorbereid op een vervolgopleiding en op een plek in de samenleving.

Voor leerlingen die dat nodig hebben, werkt de school samen met organisaties die in en rond de thuissituatie jeugdhulp bieden.

Inhoud van dit document

Deze rapportage beschrijft de visie op ondersteuning van de school, de ondersteuningsmogelijkheden die de school biedt om passend onderwijs te verzorgen en de ontwikkeldoelen die de school zichzelf stelt. Daarmee heeft dit document ook een functie voor het samenwerkingsverband, en voor ouders/verzorgers.

Rol samenwerkingsverband en school

Om ervoor te zorgen dat alle leerlingen een passende plek krijgen, hebben scholen regionale samenwerkingsverbanden gevormd. In deze samenwerkingsverbanden werken het regulier en het speciaal onderwijs samen. De scholen in het samenwerkingsverband maken afspraken over onder andere de begeleiding en ondersteuning die alle scholen in de regio kunnen bieden en over welke leerlingen een plek kunnen krijgen in het speciaal onderwijs. Ook maakt het samenwerkingsverband afspraken met de gemeenten in de regio over de inzet en afstemming met jeugdhulpverlening.

Ouders melden hun kind aan bij de school van hun keuze en de school kijkt welke ondersteuning het kind nodig heeft en wat de mogelijkheden van de school zijn. Deze rapportage kan ouders een handvat bieden in de keuze van een school doordat het een beeld geeft van de ondersteuning die de school aan hun kind zou kunnen bieden. Of de school voor hun kind de juiste plek is zal altijd uit een individueel gesprek over de behoeften van het kind blijken. Dit hangt namelijk niet alleen af van de aanwezige ondersteuning, maar ook van de specifieke capaciteiten en de ondersteuningsbehoeften van het kind.

Totstandkoming van dit document

Dit document is tot stand gekomen op basis van een online vragenlijst. De school heeft geformuleerd welke ondersteuning mogelijk is, vanuit welke visie en met welke doelen.

2. Onze school & passend onderwijs

2.1 Algemene gegevens

Gegeven	Antwoord
Invuldatum	januari 2023
Naam van onze school	Carmelcollege Emmen
Onderwijstype	Voortgezet onderwijs (VO)
Naam van ons schoolbestuur	Stichting Carmelcollege
Naam samenwerkingsverband	SWV Sterk VO ZO Drenthe
Onderwijsniveaus onderbouw	VMBO Basisberoepsgerichte leerweg VMBO Kaderberoepsgericht leerweg Mavo Havo Atheneum EOA (eerste opvang anderstaligen)
Onderwijsniveaus bovenbouw	VMBO Basisberoepsgerichte leerweg VMBO Kaderberoepsgericht leerweg Mavo Havo Atheneum

2.2 Visie

Ons onderwijsconcept

Traditioneel/regulier onderwijs. Zie de volgende link voor de volledige schoolvisie en het onderwijsconcept: <https://www.carmelemmen.nl/carmelcollege/waar-staan-we-voor>.

Toelichting op onderwijsconcept

Wij bieden een onderwijsconcept waarin er wordt gewerkt met flexibele lesroosters (FLEX) gecombineerd met projecten. Daardoor hebben leerlingen meer ruimte om keuzes te maken en kan de school meer maatwerk bieden. Het rooster bestaat uit regulier lessen, FLEX-lessen en projecten. Sommige vakken en projecten zijn verplicht om op die manier de kerndoelen te halen, andere zijn facultatief. Leerlingen kunnen turbolessen (40 minuten) en lessen van 80 minuten hebben.

Op het Carmelcollege Emmen bieden we onderstaande richtingen:

- Tweektalig onderwijs (voor mavo, havo en atheneum)
- Sport & lifestyle (voor alle opleidingen)
- Topsport talentschool
- Research & design (voor havo en atheneum)
- Robotica

Onze visie op passend onderwijs

Het Carmelcollege Emmen staat voor een inspirerende en veilige omgeving waarin jongeren worden uitgedaagd om zelf keuzes te maken ten aanzien van hun leerproces en te ontdekken wat zij belangrijk vinden. De sfeer op school is uitermate goed. We kennen onze leerlingen en vinden respect voor elkaar en de wereld om ons heen erg belangrijk.

We begeleiden leerlingen bij hun ontwikkeling tot verantwoordelijke, zelfstandige en zelfredzame jongvolwassenen. Ze worden goed voorbereid op de toekomst en het vervolgonderwijs.

We vinden het belangrijk dat alle leerlingen en medewerkers van het Carmelcollege Emmen elkaar met respect behandelen, ongeacht sekse, cultuur- of levensbeschouwelijke achtergronden. We hebben duidelijke regels en afspraken en we spreken elkaar daar ook op aan.

We hebben uitstekende voorzieningen voor leerlingen met een talent en/of een ondersteuningsbehoefte. Voor alle leerlingen geldt dat er zoveel mogelijk wordt ingespeeld op individuele ontwikkelingsbehoeften. We stimuleren en begeleiden de leerlingen bij hetgeen zij willen doen en leuk vinden. We hebben voor leerlingen met een talent een speciaal ontwikkelingsprogramma.

Voor leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben bieden we, binnen kaders, waar mogelijk maatwerk.

2.3 Onderwijs en ondersteuning

Sterke punten in onze ondersteuning

Alle extra ondersteuning binnen onze school wordt geboden door een klein, deskundig team. Het ondersteuningsaanbod wordt vanuit een centrale plek in de school, ons ondersteuningsplein, geboden. Op dit ondersteuningsplein bevinden zich Pluspunt (extra ondersteuning voor individuele leerlingen) en IASSo (klassikaal onderwijs voor leerlingen met ASS en/of angstproblematiek op havo-atheneumniveau met een arrangement vanuit het Samenwerkingsverband Sterk VO ZO-Drenthe).

Het ondersteuningsteam bestaat uit:

- Pedagogisch medewerkers;
- Docenten;
- Orthopedagoog-generalist;
- Gz-psycholoog;
- ECHA-specialist hoogbegaafdheid;

- Coördinator zorg en verzuim;
- Teamleider.

Grenzen aan onze ondersteuning

Het Carmelcollege Emmen biedt waar mogelijk, zoals eerder aangegeven binnen kaders, maatwerk. Ondersteuningsbehoeften waaraan het Carmelcollege Emmen niet kan voldoen zijn:

- Het bieden van individueel (online) onderwijs binnen het schoolgebouw en/of op andere locaties;
- Medische handelingen, handelingen m.b.t. algemene dagelijkse levensverrichtingen (ADL), die verder gaan dan de handelingen waarvoor een deel van het personeel geschoold en/of bevoegd is;
- Aanwezigheid van persoonlijk begeleiders, niet zijnde medewerkers van het Carmelcollege Emmen, binnen (onderwijs)leersituaties;
- Problematiek waarbij de (pedagogische en/of fysieke) veiligheid van leerlingen en/of medewerkers van de school in het gedrang komt;
- Een afgegeven toelaatbaarheidsverklaring voor Voortgezet Speciaal Onderwijs en/of Praktijkonderwijs.

Indien er sprake is van een zeer complexe/ meervoudige ondersteuningsbehoefte(n) is het mogelijk dat:

- *Er na inzage van het leerlingdossier bij aanmelding wordt aangegeven dat wij niet kunnen voldoen aan de ondersteuningsbehoeften en daardoor niet over kunnen gaan tot plaatsing van de leerling binnen onze school. Vanuit de zorgplicht zal er zal dan samen met het Samenwerkingsverband Sterk VO ZO-Drenthe en eventueel de school van herkomst gezocht worden naar een andere, passende onderwijsplek.*
- *Er voor een leerling die bij ons op school staat ingeschreven vanuit zorgplicht samen met het Samenwerkingsverband Sterk VO ZO-Drenthe gezocht wordt naar een andere, passende onderwijsplek.*

Onze ambities en ontwikkeldoelen voor de ondersteuning

In de komende jaren wil Carmelcollege Emmen werken aan:

- Transitie van Passend Onderwijs naar Inclusief Onderwijs;
- Doorontwikkeling IASSo (in samenwerking met SWV);
- Regelmatige professionaliseringsactiviteiten voor de medewerkers van het ondersteuningsteam;
- Schoolbrede professionaliseringsactiviteiten/ontwikkeling o.a. vanuit het ondersteuningsteam;
- Structureel monitoren van procedures, processen en opbrengsten.

2.4 Inspectiebeoordeling

De Inspectie beoordeelt de kwaliteit van het onderwijs, de kwaliteitszorg en het financieel beheer primair op het niveau van de standaard. Deze kwaliteitsbeoordeling leidt tot een oordeel over de school als geheel. De beoordeling "voldoende" betekent dat de school voldoet aan de deugdelijkheidseisen en daarmee basiskwaliteit aan de leerlingen biedt. Als de school daarnaast ook eigen aspecten van kwaliteit op overtuigende wijze laat zien, dan kan de school de beoordeling "goed" ontvangen. Eigen aspecten van kwaliteit hebben betrekking op de ambities en doelen die een school zelf stelt en die verder reiken dan basiskwaliteit.

Op 11-10-2022 vond het laatste kwaliteitsonderzoek van de inspectie plaats.

Inspectierapporten zijn te vinden via deze link:

<https://www.onderwijsinspectie.nl/zoek-scholen>

3. Ondersteuningsmogelijkheden van onze school

Onze school heeft diverse ondersteuningsmogelijkheden beschikbaar voor onze leerlingen. In paragraaf 3.1 tot en met 3.3 zijn overzichten weergegeven van de aanwezige ondersteuning.

Legenda

Op de school aanwezig

Centraal beschikbaar voor de school via het bestuur

Centraal beschikbaar voor de school via samenwerkingsverband of derden

3.1 Deskundigheid

Binnen ons schoolteam zijn voor verschillende functies (taak)uren toegewezen om ondersteuning aan onze leerlingen te bieden en tegemoet te komen aan hun specifieke onderwijsbehoeften. Deze zijn hieronder weergegeven.

De onderstaande lijst toont de deskundigheden die ingezet kunnen worden voor leerlingen die hier behoefte aan hebben.

Deskundige	Op de school	Via het bestuur	Via het SWV of derden
Adviseur passend onderwijs			
Autisme-specialist			
Dyslexiespecialist			
Faalangstreductietrainer			
Gedrag / sociale vaardigheden specialist			
Meer- en hoogbegaafdheid specialist			
NT2-specialist			
Orthopedagoog-generalist			
Psycholoog			
Schoolmaatschappelijk werk			
Taal-/leesspecialist			

Anders, namelijk	Op de school	Via het bestuur	Via het SWV of derden
Vertrouwenspersoon/meldingsfunctionaris			
Social Work			
GGD			
VNN			

3.2 Voorzieningen

De onderstaande lijst toont de voorzieningen die beschikbaar zijn voor leerlingen die hier behoefte aan hebben. Deze voorzieningen zijn veelal gericht op groepen leerlingen met een vergelijkbare ondersteuningsbehoefte.

Voorziening	Op de school	Via het bestuur	Via het SWV of derden
IASSo			
NT2-klas (EOA)			
Taalklas (EOA)			
Time-out voorziening (met begeleiding)			
Trajectgroepvoorziening (Pluspunt)			

Anders, namelijk	Op de school	Via het bestuur	Via het SWV of derden
Stiltewerkuren (FLEX)			
IASSo			
Verzuimafdeling (Pitstop)			

3.3 Onderwijsaanbod

De onderstaande lijst toont het onderwijsaanbod dat beschikbaar is voor leerlingen die hier behoefte aan hebben. Het onderwijsaanbod betreft hier een methodiek en/of aanpak die is geïntegreerd in het onderwijsprogramma en de leerlijnen van de school, of geïntegreerd kan worden na constatering van een ondersteuningsbehoefte van een leerling.

Onderwijsaanbod	Op de school	Via het bestuur	Via het SWV of derden
Aanbod dyslexie			
Aanbod NT2			
Aanbod sociaal emotionele ontwikkeling			
Aanbod spraak/taal			
Preventieve signalering van leesproblemen			

3.4 Methoden

De onderstaande lijst toont de methoden die naast het onderwijsprogramma ingezet kunnen worden voor leerlingen die hier behoefte aan hebben. Het betreft een training en/of aanpak die onze school de mogelijkheid geeft om specifieke leerlingen extra te ondersteunen in hun ontwikkelingsbehoefte.

Methode	Op de school	Via het bestuur	Via het SWV of derden
Aanpak emotionele ontwikkeling			
Aanpak sociale veiligheid			
Bijles (op vakinhoud)			
Compenserende dyslexiesoftware			
Examentraining			
Faalangstreductietraining			
Huiswerkbegeleiding			
Rekentraining			
Rouwverwerking			
Signaleringsinstrument meer- en hoogbegaafden			
Training sociale vaardigheden			
Training studievoordigheden			
Weerbaarheidstraining			

3.5 Fysieke ruimten

Verder zijn onderstaande fysieke ruimten binnen onze school aanwezig om aan specifieke ondersteuningsbehoefte tegemoet te komen. Het gaat ook om de aanpassingen in onze school die fysieke toegankelijkheid en daarmee deelname aan het onderwijs voor leerlingen met een fysieke beperking mogelijk maken.

Fysieke ruimten
Prikkelarme werkplek of stilleruimte (op interne indicatie)
Praktijklokalen/-voorzieningen techniek
Ruimte met individuele werkplekken
Ruimte voor één op één begeleiding (op interne indicatie)
Ruimte voor een time-out (bij Pitstop of op interne indicatie)
Praktijklokalen/-voorzieningen keuken

Anders, namelijk ...

Prikkelarme lokalen met eigen toegang (IASSo)

Toelichting fysieke ruimten

Voor leerlingen met een IASSo-arrangement zijn er aparte lokalen beschikbaar binnen het ondersteuningsplein. Alleen leerlingen met een indicatie extra ondersteuning (Pluspunt) en leerlingen met een IASSo-arrangement hebben toegang tot het ondersteuningsplein. Indien noodzakelijk hebben deze leerlingen via een aparte ingang toegang tot het ondersteuningsplein.

3.6 Protocollen

De onderstaande lijst toont de protocollen die we binnen onze school gebruiken. Het betreft handelingsrichtlijnen waarmee onze school voorbereid is om snel te kunnen handelen in voorkomende gevallen.

Protocol	Status
Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling	Actief toegepast
Protocol anti-pestten	Actief toegepast
Protocol dyslexie	Actief toegepast
Protocol gedrag / sociale veiligheid	Actief toegepast
Protocol medisch handelen	Actief toegepast
Protocol rouw en overlijden	Actief toegepast
Protocol schorsen en verwijderen	Actief toegepast
Protocol voorkomen schoolverzuim en thuiszitters	Actief toegepast

Veiligheid	Antwoord
Leerlingen voelen zich aantoonbaar veilig	Ja
Personeel zorgt voor respectvolle omgang	Ja
School heeft inzicht in veiligheidsbeleving	Ja
School heeft veiligheidsbeleid	Ja

3.7 Leerkrachtvaardigheden

De onderstaande lijst toont de leerkrachtvaardigheden op onze school. Het betreft een zelfoordeel van de school op de indicatoren voor handelingsgericht werken (HGW). Handelingsgericht werken is een methodische aanpak voor het bepalen en organiseren van de ondersteuning die een leerling nodig heeft. De mate waarin een school handelingsgericht werken realiseert, bepaalt mede in hoeverre de school passend onderwijs aan een leerling kan bieden.

De percentages in de eerste tabel zijn een optelling van de scores op de individuele indicatoren. In de tweede tabel zijn de scores per indicator weergegeven.

Legenda vaardigheden

#	Aantal indicatoren
N	Nog niet ontwikkeld
I	In ontwikkeling
O	Ontwikkeld
V	Ver ontwikkeld

Leerkrachtvaardigheden	#	N	I	O	V
Handelingsgericht werken	14	0 %	14 %	79 %	7 %

Indicator HGW	Score
Onze leraren verkennen en benoemen concreet de onderwijsbehoeften van leerlingen (o.a. door observatie, gesprekken en het analyseren van toetsen).	Ontwikkeld
Onze leraren reflecteren op het eigen handelen en het effect daarvan op het gedrag van leerlingen, ouders, collega's.	Ontwikkeld
Onze onderwijs- en begeleidingsstructuur is voor iedereen duidelijk. Er zijn heldere afspraken over wie wat doet, waarom, waar, hoe en wanneer.	Ontwikkeld
Onze leraren werken samen met ouders. Ze betrekken hen als ervaringsdeskundige en partner bij de analyse en het bedenken en uitvoeren van de aanpak.	Ontwikkeld
Onze leraren kunnen reflecties inzichtelijk maken met een door de school gekozen instrumentarium.	In ontwikkeling
Onze leraren maken (eigen) keuzes in aanbod en aanpak om passend te arrangeren op onderwijsbehoeften.	Ontwikkeld
Onze leraren evalueren systematisch en periodiek hun leer- en ontwikkeldoelen en stellen deze indien nodig bij.	Ontwikkeld
Onze leraren zijn zich bewust van de grote invloed die zij op de ontwikkeling van hun leerlingen hebben.	Ontwikkeld
Onze leraren creëren eigenaarschap van het leerproces bij hun leerlingen.	Ontwikkeld
Onze leraren reflecteren op de samenhang tussen leerling, leraar, groep en stof om de onderwijsbehoeften te begrijpen en daarop af te stemmen.	Ontwikkeld
Onze leraren geven vorm aan het onderwijs op basis van SMART-doelen op korte en langere termijn (in plaats van een vastgestelde methodiek).	In ontwikkeling
Onze leraren doen actief aan collectieve reflectie op de keuzes en het eigen handelen en dat van collega's.	Ver ontwikkeld
Onze leraren gaan in hun houding en gedrag nadrukkelijk uit van wat wel kan (ondanks belemmeringen).	Ontwikkeld
Onze leraren werken planmatig en cyclisch aan de leer- en ontwikkeldoelen voor de groep, subgroepjes en mogelijk individuele leerlingen.	Ontwikkeld

4. Organisatie van de ondersteuning

Om de gewenste ondersteuning te bieden aan onze leerlingen kennen we een ondersteuningsroute binnen onze school en werken we samen met externe organisaties.

4.1 Ondersteuningsroute binnen de school

Inrichting ondersteuningsroute

De ondersteuningsroute is weergegeven in bijlage 2.

Samenwerking met ouders bij de ondersteuning

Onze school werkt samen met ouders.

De taak om ouders te betrekken bij de ondersteuning ligt bij de:

- Leraar / mentor;
- Leerlingbegeleider;
- Ondersteuningscoördinator;
- Directie, team- of afdelingsleider;
- Zorgcoördinator;
- Orthopedagoog-generalist;
- Gz-psycholoog.

Ondersteuningsteam

Onze school werkt met een ondersteuningsteam. Een ondersteuningsteam is een deskundig team dat bij elkaar komt om leerlingen te bespreken die extra ondersteuning nodig hebben.

Ons ondersteuningsteam bestaat in ieder geval uit de:

- Directie, team- of afdelingsleider;
- Schoolarts / jeugdverpleegkundige;
- Orthopedagoog-generalist;
- Gz-psycholoog;
- Jeugdagent;
- Leraar / mentor;
- Leerplichtambtenaar;
- Zorgcoördinator;
- Schoolmaatschappelijk werker;
- Ondersteuningscoördinator;
- Leerlingcoördinator;
- Leerlingbegeleider.

Ons ondersteuningsteam komt minimaal 8 keer per jaar bij elkaar.

Aanmeldproces

Wanneer een leerling wordt aangemeld bij onze school wordt altijd onderzocht wat zijn/haar extra onderwijs- en/of ondersteuningsbehoeften zijn voordat de leerling ingeschreven wordt op school.

Wanneer de school niet kan voldoen aan de onderwijs- en/of ondersteuningsbehoefte van een leerling wordt er gezocht naar een passende plek elders.

Bij leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften vindt warme overdracht plaats met de school van herkomst.

De gezamenlijke verantwoordelijkheid voor het aanmeldproces ligt bij:

- Directie;
- Leerlingcoördinator;
- Zorgcoördinator;
- Ondersteuningscoördinator;
- Orthopedagoog-generalist;
- Gz-psycholoog.

4.2 Samenwerking met kern- en ketenpartners

Onderwijssector

Onderstaande lijst laat zien met welke onderwijssectoren onze school samenwerkt.

Onderwijssector
Hoger onderwijs (hbo/wo)
Voortgezet speciaal onderwijs (vso)
Regulier voortgezet onderwijs (vo)
Middelbaar beroepsonderwijs (mbo)
Regulier basisonderwijs (bao)

Keten- / Kernpartner

Onderstaande lijst laat zien met welke partners onze school samenwerkt. Deze partnerorganisaties bieden gespecialiseerde ondersteuning of hulp in en rond de thuissituatie, voor opvoeding, gezondheid of veiligheid. Deze samenwerkingsrelaties bepalen mede in hoeverre de school in staat is om ondersteuning af te stemmen met overige hulp.

Keten- / kernpartner
Schoolmaatschappelijk werk / gezinswerker
GGZ / Jeugd-GGZ
Lokale overheid/gemeente
Jeugdgezondheidszorg (JGZ)
Jeugdhulpverlening
Adviseur passend onderwijs van het SWV
Leerplichtambtenaar

5. Planvorming en cyclisch werken

In dit hoofdstuk is beschreven hoe we binnen onze school de ondersteuning borgen door cyclisch werken in een PDCA-cyclus.

5.1 Schoolondersteuningsprofiel (SOP)

In dit schoolondersteuningsprofiel (SOP) legt onze school vast welke ondersteuning de school kan bieden aan leerlingen die dat nodig hebben. Ook staat hierin welke ambities de school heeft voor de toekomst.

Het SOP van onze school wordt jaarlijks geëvalueerd en geactualiseerd. De directie, team- of afdelingsleider is verantwoordelijk voor de actualisatie.

5.2 Ontwikkelingsperspectiefplannen (OPP)

Voor leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben, stelt onze school een ontwikkelingsperspectiefplan (OPP) op. Hierin staan de onderwijsdoelen en ondersteuning beschreven.

De OPP's van onze leerlingen worden jaarlijks geëvalueerd en geactualiseerd.

De leerlingbegeleider is verantwoordelijk voor de actualisatie.

Bijlage 1

Overzicht specialisten

In dit hoofdstuk vind je een overzicht van alle specialisten met de bijbehorende definitie die gehanteerd wordt in de vragenlijst van Perspectief op School.

Specialist	Definitie
Beeldcoach en/of video-interactie-begeleider	Een deskundige die is bedoeld om leraargedrag te verbeteren door middel van persoonlijke begeleiding of het bespreken van video opnamen.
Begeleider passend onderwijs	De begeleider passend onderwijs richt zich op het leerproces en de ondersteuningsvragen van leerlingen en leraren.
Dyscalculiespecialist	Een dyscalculiespecialist is een deskundige in het signaleren van dyscalculie bij leerlingen en het opstellen van een accurate aanpak.
Dyslexiespecialist	Een dyslexiespecialist is een deskundige in het signaleren van dyslexie bij leerlingen en het opstellen van een accurate aanpak.
Fysiek specialist (zoals motorisch remedial teacher)	Een deskundige die extra onderwijshulp verleent in het kader van de bewegingsopvoeding. Zij richten zich op de ontwikkeling van het bewegingsgedrag van het kind.
Gedrag / sociale vaardigheden specialist	Een sova-specialist is een deskundige die helpt in de ontwikkeling van vaardigheden die betrekking hebben op de omgang met anderen. Bij sociale vaardigheden horen onder andere: inzicht hebben in de ander, goed kunnen luisteren, aandacht hebben voor andermans gevoelens en conflicten oplossen.
Jonge kind specialist	Een deskundige die zich heeft gespecialiseerd in de ontwikkeling en behoeften van het jonge kind.
Logopedist	Een logopedist in het onderwijs is een paramedicus die preventie, zorg, training en advies biedt met betrekking tot de primaire mondfuncties (zuigen, slikken en kauwen), het gehoor, de stem, de taal en de spraak.
Meer- en hoogbegaafdheid specialist	Een deskundige in het begeleiden van leerlingen met een aanleg om tot uitzonderlijke prestaties te komen.
Minder- en laagbegaafdheid specialist	Een deskundige die zich bezig houdt met leerlingen die minder dan gemiddeld begaafd zijn.
NT2-specialist	Een specialist op het gebied van Nederlandse taalverwerving voor leerlingen met een anderstalige achtergrond.
Ondersteuningsadviseur / gedragswetenschapper	De ondersteuningsadviseur kenmerkt zich als een gedragswetenschapper met brede kennis van de school, die bijdraagt aan de ontwikkeling van leerlingen met gedragsproblemen. Zij coachen hierin vaak leraren, ambulant begeleiders en anderen. Veelal is dit een psycholoog of orthopedagoog.
Orthopedagoog	De orthopedagoog maakt voor mensen met ontwikkelings, leer- en gedragsproblemen een behandel- en begeleidingsplan dat hun situatie kan verbeteren. Zodoende probeert de orthopedagoog ervoor te zorgen dat zij de hulp krijgen die het beste bij hun karakter en problemen aansluit, met als doel hun ontwikkeling te optimaliseren en hun participatiekansen te maximaliseren. Orthopedagogiek is dus een specialisatie in het wetenschappelijk onderwijs.
Psycholoog	Een psycholoog is een professioneel deskundige in de psychologie, de wetenschap die zich bezighoudt met het innerlijk leven (kennen, voelen en streven) en het gedrag van de mens.
Reken-/wiskunde-specialist	Een reken- en wiskundespecialist is een deskundige in het signaleren van reken- en wiskunde problemen bij leerlingen en het opstellen van een accurate aanpak.

Taal-/leesspecialist	Een taal- en leesspecialist is een deskundige in het signaleren van taal- en leesproblemen bij leerlingen en het opstellen van een accurate aanpak.
Interne begeleiding	Een deskundige die zich bezig houdt met coördinerende, begeleidende en innoverende taken op school.
Leerlingbegeleiding	Een deskundige die leerlingen met problemen bijstaat, adviseert of doorverwijst.
Remedial teaching	Een deskundige die hulp verleent aan leerlingen met leerproblemen of gedragsstoornissen (zoals faalangst).
Zorgcoördinatie	Een deskundige die zich bezig houdt met coördinerende, begeleidende en innoverende taken op school.

Bijlage 2

Routes (extra) ondersteuning:

